

Bergen, dorpsgezicht

Inhoudsopgave

1.	Samenwerking loont!	- 3 -
1.1	Kennismakelaar voor dorpsgemeenschappen, initiatiefgroepen en overheden.....	- 3 -
1.2	Bijeenkomsten en activiteiten.....	- 4 -
2	Projecten in 2016	- 6 -
2.1	Wilde Plannen	- 6 -
2.2	Knooppunt Zorgen voor Elkaar Limburg	- 6 -
2.3	Overheidsparticipatie.....	- 7 -
2.4	Accommodatie Plan voor Dorpen en Wijken	- 8 -
2.5	LEADER Zuid-Limburg	- 8 -
2.6	Ondersteuning dorpsplannen & vernieuwen DOP-methodiek.....	- 8 -
2.7	Openbaar vervoer in kleine kernen / Pilot Wensbus	- 8 -
2.8	Netwerk Duurzame Dorpen	- 9 -
2.9	Internationale samenwerking en kennisuitwisseling.....	- 9 -
3.	Organisatie VKKL	- 10 -
3.1	Bestuur en medewerkers	- 10 -
3.2	Meerjarenbeleidsplan 2017-2020.....	- 10 -
3.3	Communicatiekanalen.....	- 10 -
3.4	Werkgroepen en samenwerkingsverbanden	- 11 -
3.5	Spreading Leden VKKL.....	- 12 -
3.6	Spirato	- 12 -
3.7	Toekomst VKKL en Spirato	- 12 -
3.8	Voortgang aanbevelingen adviescommissie maatschappelijke organisaties	- 12 -
4.	Financieel jaarverslag 2016.....	- 13 -

1. Samenwerking loont!

2016 was het jaar van de samenwerking. Niet alleen voor de VKKL – het aantal samenwerkingsverbanden en partnerschappen waarin de VKKL vertegenwoordigd is, is groter dan ooit – maar juist ook onze achterban zoekt steeds meer de samenwerking met elkaar en met partners als de gemeente en instellingen op. De VKKL levert daardoor steeds vaker kennis, advies en informatie in samenwerking met een of meerdere partners. In 2016 zijn er in totaal 20 dorpen, wijken en bewonersinitiatieven ondersteund met grotere vragen die een langer ondersteuningstraject vragen. Ook komen er steeds meer vragen, en daarmee leden, uit de stedelijke omgeving. Voorbeelden hiervan zijn Maastricht, Parkstad en Venlo. De VKKL ondersteunt deze gemeenschappen, door kennisdeling, als verbinder in diverse netwerken, met advisering en het bieden van een podium aan initiatieven met vernieuwende ideeën. Naast dorpsraden en bewonersoverleggen, zijn dit ook steeds vaker burgerinitiatiefgroepen die zich op een andere manier organiseren. In 2016 is het aantal leden licht gestegen; enerzijds zijn er leden uitgeschreven als gevolg van fusies en opheffingen, anderzijds zijn er nieuw opgerichte bewonersorganisaties bijgekomen.

Tabel 1 Ontwikkeling aantal leden VKKL

Jaar	Totaal leden	Bewonersorg.	Overige leden
2003	36	19	17
2004	40	22	18
2005	74	50	24
2006	85	58	27
2007	93	66	27
2008	107	77	30
2009	123	86	37
2010	124	90	34
2011	127	95	32
2012	126	96	30
2013	130	97	33
2014	137	102	35
2015	134	101	33
2016	139	105	34

1.1 Kennismakelaar voor dorpsgemeenschappen, initiatiefgroepen en overheden

Vanuit het kantoor van de VKKL in Horst is het secretariaat vijf dagen per week bereikbaar voor vragen en adviezen. Naast de mail, de telefoon en onze website, wordt ook steeds vaker sociale media gebruikt – o.a. twitteraccount en facebookpagina - voor de communicatie met leden, geïnteresseerden en samenwerkingspartners. Bestuur en medewerkers van de VKKL gaan ook regelmatig op bezoek bij dorpsorganisaties, gemeenten en andere (maatschappelijke) organisaties. Zo adviseerden we in 2016 o.a. over dorpsontwikkelingsplannen, versterken van de (verenigings)achterban, het oprichten van dorpscollectieven zoals eetpunten en vervoersinitiatieven, samenwerking tussen dorpen en het verbeteren van de relatie tussen dorpsorganisaties en de gemeente. Hierbij werd onder meer samengewerkt met KNHM, het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Coopnet, Huis voor de Sport, IKL, Imagro, Koepel zorgcoöperaties Zuid-Nederland, Speeltuinwerk Limburg, Plattelandscoöperatie Peel en Maas Regio, Veolia Transport, Arriva, Spirato en Jeugdwerk Limburg en daarnaast, via LimburgLab ook met de maatschappelijke organisaties in Limburg. Door deze samenwerking konden we onze leden een betere ondersteuning bieden, onze

expertise en netwerk vergroten, en we boden overheden en (maatschappelijke) organisaties een ingang bij de Limburgse bewonersorganisaties.

1.2 Bijeenkomsten en activiteiten

Ook in 2016 heeft de VKKL weer een aantal bijeenkomsten (mede) georganiseerd. Met name op het terrein van (openbaar) vervoer en de ontwikkelingen in de zorg bleek de behoefte aan kennis, inspiratie en informatie wederom zeer groot. Het voordeel hiervan is dat mensen veel van elkaar leren. Ook is er in 2016 flink geïnvesteerd in proces ondersteuning aan dorpen en bewonersorganisaties.

Limburgs Plattelandsparlement

Op 22 november vond voor de vijfde maal het PlattelandsParlement Limburg plaats, ditmaal in Herkenbosch. Met als slogan 'het platteland is van iedereen' gingen de deelnemers in 6 workshops in op diverse thema's die nu op het platteland spelen, zoals: snel internet, vervoer, dorpsontwikkeling in relatie tot de landbouw, bijenproblematiek, verbindend landschap en de toekomst van jeugd en jongeren op het platteland.

Inspiratie in de Regio

De VKKL organiseerde 2 zogenoemde 'Inspiratie uit de Regio' bijeenkomsten. Voor Zuid-Limburg vond deze op 23 maart plaats in Landgraaf en op 12 oktober volgde Weert. Deze laatste inspiratiebijeenkomst voor Midden-Limburg was tegelijkertijd met de Algemene Ledenvergadering. Onze inspiratiebijeenkomst is een regionale bijeenkomst, waarbij onze aangesloten leden en belangstellenden elkaar inspiratie en kennis kunnen doorgeven, maar ook bij elkaar deze informatie ophalen. Thema's die hierbij aan bod komen, zijn o.a. toekomstsituatie dorpscholen, Europese samenwerking tussen dorpen, nieuwe concepten rond voorzieningen en servicepunten in het dorp, het principe van een dorpsfonds, vernieuwende vormen van zorgen voor elkaar in het dorp, het opzetten van een dorpscoöperatie en hoe een dorpsaccommodatieplan kan bijdragen aan de situatie rondom maatschappelijk vastgoed zoals: kerkgebouwen en gemeenschapshuizen te verbeteren. Maar ook een 'snelcursus' landschapsbeheer stond bijvoorbeeld in Landgraaf op het programma.

Verdiepingssessies meerjarenbeleidsplan

Om input te verzamelen voor het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2017-2020 heeft de VKKL twee ledenbijeenkomsten georganiseerd in Schin op Geul en Egchel. Centraal stond de vraag hoe bewonersorganisaties tegen de toekomst van de Limburgse dorpen aankijken, welke rol zij daarbij voor zichzelf zien weggelegd en welke hulp daarvoor van de VKKL nodig is. Deze informatie is vervolgens meegenomen in het nieuwe beleidsplan.

Naast onze eigen bijeenkomsten hebben we ook een aantal activiteiten in samenwerking met andere partijen georganiseerd:

Themabijeenkomst vervoersinitiatieven

In samenwerking met de provincie heeft de VKKL in december een symposium voor vervoersinitiatieven georganiseerd. Hierbij ging het vooral over alternatieven voor de reguliere buslijn. De middag startte met inleidingen door de provincie, Arriva, Wensauto Boekend (een praktijkvoorbeeld), Het Nationaal Ouderenfonds en Stichting Limburg Elektrisch. Tijdens het tweede deel van het symposium gingen de gastsprekers in gesprek met de deelnemers. Daarbij ging het onder meer om het verduidelijken van de voorwaarden van de subsidieregeling Wensbus, de mogelijkheden en voordelen van elektrisch rijden en de leaseopties die het Ouderenfonds biedt. Op basis van de terugkoppeling door de deelnemers worden er in de eerste helft van 2017 maandelijkse consultatiesessies voor nieuwe vervoersinitiatieven georganiseerd.

Overige activiteiten

Naast de bijeenkomsten en de projectmatige activiteiten op de volgende pagina, heeft de VKKL een bijdrage geleverd aan een aantal kleinere activiteiten en ondersteuningstrajecten.

De VKKL heeft met de KNHM ondersteuning verleent aan Waterschap Peel en Maasvallei met betrekking tot het opstellen van een afkoppelingsregeling voor hemelwater, waarin meer aandacht is voor betrokkenheid van bewoners en het aansluiten op bewonersinitiatieven.

Diverse (master) studenten zijn ondersteund bij hun onderzoek of stage, door met hen gesprekken te voeren over zelfsturing, bewonersorganisaties en -initiatieven.

Met Post NL is een discussie gevoerd over de vermindering van het aantal brievenbussen. Hierdoor is door Post NL een tool opgesteld waarin bewonersorganisaties kunnen meedenken over het al dan niet verwijderen van bepaalde brievenbussen.

In samenwerking met de LVKK is er een inventarisatie uitgevoerd naar het aantal overgebleven pinautomaten in de provincie. Met de banken wordt hierover landelijk regelmatig overleg gevoerd.

De VKKL is betrokken bij het opstellen van een nieuwe gebiedsvisie voor Midden-Limburg. Met een groot aantal maatschappelijke partners wordt hier gewerkt aan een visie gericht op samenwerking op het platteland.

VKKL is aanwezig geweest op een Infomarkt over stages georganiseerd door de Wageningen Universiteit.

Tenslotte heeft de VKKL procesondersteuning verleent aan een aantal leden, waaronder:

- Boukoul: organiseren discussieavond voor het dorp over toekomst van school en gemeenschapshuis;
- Middelaar: procesbegeleiding leveren gedurende het traject van het DOP Middelaar;
- Stevensweert: de dorpsraad van Stevensweert ondersteunen in haar streven een DOP te starten;
- Kleinere ondersteuningsvragen van Baexem, Mook, Molenhoek, Grubbenvorst, Roosteren, Wahlwiller en Ransdaal.

2 Projecten in 2016

In 2016 heeft de VKKL het merendeel van haar activiteiten door middel van projecten uitgevoerd. Hieronder staan samenvattingen van de 9 projecten die in 2016 zijn uitgevoerd.

2.1 Wilde Plannen

In 2016 is dit project, gericht op het verbinden van jeugd en bewonersorganisatie in het dorp, beëindigd. De ervaringen uit de pilots zijn reeds eerder gebundeld en beschikbaar gesteld op onze website. Vervolgens zijn in 2016 verkennende gesprekken gevoerd met collega maatschappelijke organisaties die zich richten op jeugd en jongeren, om in 2017 in het kader van de ambities uit de Sociale Agenda, aan de slag te gaan met het speerpunt jeugd en jongeren.

2.2 Knooppunt Zorgen voor Elkaar Limburg

VKKL heeft onderzoek gedaan naar de opkomst van de zogenaamde zorgcollectieven in Limburg. Hieronder verstaan wij bewonersinitiatieven op het gebied van zorg en welzijn voor 'alle' kwetsbare bewoners uit een dorp, wijk of buurt. De uitvoering en het beheer vinden plaats door vrijwilligers eventueel aangevuld met professionals. Naar aanleiding van dit onderzoek is eind 2015 het Knooppunt Zorgen voor elkaar Limburg opgericht. Het Knooppunt wil eraan bijdragen dat zorgcollectieven in dorpen en wijken zelfstandig zorg kunnen leveren.

Begin 2016 is het Knooppunt fysiek (medewerker, kantoor, telefoon) en digitaal ingericht (mail, website, facebook, twitter). Vanaf 1 februari is het Knooppunt bereikbaar. D.m.v. een persbericht op de website van VKKL, de nieuwe digitale nieuwsbrief, Facebook en Kleine Kernen Krant is aandacht geschonken aan de oprichting. In september is een speciale flyer meegestuurd met de Kleine Kernen Krant.

Het eerste kwartaal is veel aandacht besteed aan het inventariseren van bestaande zorgcollectieven in Limburg. Er is een lijst van meer dan 125 initiatieven, van eetpunt tot zorghuis. Tijdens de eerste contacten werden direct ondersteuningsvragen gesteld waarmee het Knooppunt aan de slag is gegaan. Initiatieven hebben behoefte aan goede voorbeelden en korte lijntjes met andere initiatiefnemers.

In 2016 zijn zo'n 35 zorgcollectieven ondersteunt bij grotere en kleinere vragen, zoals:

- Hoe bereiken we de onbereikbare eenzame ouderen?
- Hoe krijgen we de exploitatie rond?
- Waar kunnen we aankloppen voor financiering?
- Heb je goede voorbeelden van hoe anderen het doen?

De initiatieven worden opgezet door actieve vrijwilligers die al goed hun weg vinden in de wirwar die zorg heet. Daarnaast willen ze hun (succes)verhaal ook graag delen met anderen.

Voor procesondersteuning kan het Knooppunt gebruik maken van regioadviseurs, de werving hiervan heeft in 2016 één adviseur opgeleverd.

De behoefte en wensen van initiatieven zijn belangrijk om een goede aanvullende financiering te kunnen doen. N.a.v. de wensen van initiatieven wordt extra financiering gezocht voor:

- Organisatie Oppe Koffie's
- Digitale ontmoeting op een vernieuwde interactieve website
- Beeldverslag dat initiatieven kan ondersteunen in hun strijd met de regels

Eind 2016 ontvingen we een positieve reactie van het Oranje Fonds, zij stellen € 29.000 beschikbaar voor de organisatie van Oppe Koffie's en het vormen van een nieuwe website. In 2017 zoeken we financiering voor het maken van een beeldverslag

Totdat de nieuwe website werkzaam is kunnen initiatiefnemers gebruik maken van een tijdelijke website: www.zorgenvoorelkaarlimburg.nl. Belangrijke informatie wordt op een bereikbare plek verzameld: enerzijds om kennis te delen over onderwerpen/vragen, anderzijds om initiatieven in beeld te brengen / zichtbaar te maken. Samen met VKKL wordt een nieuwe, duurzame en gebruiksvriendelijke en interactieve website opgezet.

In de eerste maanden is ook duidelijk geworden hoeveel organisaties/werkgroepen zich bezighouden met het ondersteunen/in kaart brengen/ onderzoeken van zorgcollectieven. Het Knooppunt heeft contact gezocht/gehouden met veel van deze organisaties, om het overzicht naar de initiatieven toe te behouden.

Slimburgers, Transformatietafel Noord Limburg, Huis voor de Zorg, Vitality Community (met werkgroep Pareltsjes van Limburg) / Vereniging Limburg, Landelijk Platform Nederland Zorgt voor elkaar, Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland, CZ, Wonen Limburg, KNHM, KBO Limburg,

Het Platform Zorgen voor elkaar Limburg is drie keer bij elkaar gekomen om de voortgang van het Knooppunt actuele thema's te bespreken.

21 januari in Peel en Maas stond het verhaal van Welzijn Kessel / Kessel-Eik centraal. 19 mei in Kronenberg was de relatie tussen gemeente en dorpsdagvoorziening De Kompeniej onderwerp van gesprek. En tijdens de laatste bijeenkomst op 29 november was het platform te gast bij Fatima Aan Zet in Weert.

Met Universiteit Maastricht, Klasien Horstman, wordt onderzoek gedaan naar publieke verantwoording: Vijf initiatieven worden de komende 2,5 jaar gevolgd op hun weg door de jungle van wet- en regelgeving in Nederland:

- We schuiven aan bij afspraken, overleggen, vergaderingen om te observeren
- Interviewen betrokkenen (initiatiefnemers, zorgverleners, zorgvragers, familie, e.d.)
- Maken een beeldverslag waarin we de knelpunten blootleggen

Het is niet het doel te komen tot een blauwdruk hoe om te gaan met publieke verantwoording, maar we willen wel een aantal richtlijnen / ideeën / routebeschrijvingen op papier zetten.

De volgende initiatieven werken mee: Welzijn Kessel / Kessel-Eik, Zorghuis Ysselsteyn, Noaberzorgpunt Meerlo, ZIE Einighausen, Belangenvereniging Rimborg

Daarnaast verleent het Knooppunt medewerking aan diverse bijeenkomsten en organisaties:

- Het Knooppunt heeft zich gepresenteerd tijdens de inspiratiebijeenkomst van VKKL in Zuid-Limburg op de inspiratiemarkt en tijdens een workshop. Hier stond het verhaal van Woonzorg Elisabeth Stichting uit Kerkrade centraal. Dit is door de aanwezigen goed ontvangen.
- Het Knooppunt heeft een informatiestand op het inspiratiefestival van VKKL in Weert.
- Deelname aan bijeenkomsten van de provincie omtrent Sociale Agenda.
- Bijeenkomsten Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland worden bijgewoond. Ook heeft het Knooppunt een financiële bijdrage geleverd om zo de initiatieven in Limburg een boost te geven via de Koepel.
- Het Knooppunt ondersteunt ook de oprichting van het Landelijk Platform Nederland Zorgt voor elkaar.
- Het Knooppunt heeft een bijdrage geleverd aan het activiteitenplan van LVKK door het zorginitiatief in Montfort om te komen tot een zorghuis te ondersteunen. Door omstandigheden hebben de initiatiefnemers de plannen gestaakt.

2.3 Overheidsparticipatie

De VKKL heeft in 2016 de gemeente Brunssum en de wijkraden die in de gemeente actief zijn, ondersteund in het proces om te komen tot een faciliterende overheid. Ook met de gemeente Meerssen zijn verkennende gesprekken gevoerd, die mogelijk in 2017 een vervolg gaan krijgen. De VKKL zet in op een goede relatie tussen bewoners en overheid. Daarin heeft ze in 2016 een start

gemaakt met wat we 'overheidsparticipatie' noemen. De gemeente Brunssum heeft bijvoorbeeld de vraag gesteld om effectiever met haar zogenoemde wijkteams (vrijwilligersorganisaties) te gaan samenwerken. De VKKL zit in dit traject en in vergelijkbare trajecten aan de kant van de bewoners/vrijwilligers. We zetten in om wederzijds begrip te creëren en de taal met elkaar af te stemmen. Dit doet de VKKL onder andere door een samenwerking met een oud-directeur van een welzijnsorganisatie en een oud-wethouder aan te gaan. Zodoende is het proces uit elkaar gehaald en is de VKKL geen partij in de ontwikkeling van nieuw beleid, de vereniging zet zich uitsluitend in om de bewoners in hun kracht te zetten en mee te nemen in het proces dat simultaan bij hun lokale overheid plaatsvindt. De samenwerking zorgt ervoor dat men elkaars pijnpunten leert kennen en uiteindelijk dezelfde taal gebruikt om tot een goede samenwerking te komen. Er is geïnvesteerd in onder andere de methodiek van de Landelijke Vereniging Kleine Kernen (overheidsparticipatie) om bewonersgroepen en overheden elkaar beter te leren begrijpen en samen te gaan werken aan sterke, vitale gemeenschappen.

2.4 Accommodatie Plan voor Dorpen en Wijken

In samenwerking met Spirato, Limburgs Steunpunt voor gemeenschapshuizen, is het Accommodatie Plan voor Dorpen en Wijken, getiteld 'Méér dan de som der delen', ontwikkeld. Dit accommodatieplan is een methodiek die bestuurders van gemeenschapshuizen en bewonersorganisaties kan helpen bij vraagstukken rondom leegstand en herbestemming van maatschappelijk vastgoed in dorp of wijk. In 2016 is gewerkt aan de opname van het accommodatieplan in de methodieken van het dorpsontwikkelingsplan. Deze component krijgt in DOP-trajecten een steeds prominentere rol, gezien de toename van de dreigende leegstand en de toenemende lasten van maatschappelijk vastgoed.

2.5 LEADER Zuid-Limburg

De VKKL is een van de initiatiefnemers voor het LEADER-project in Zuid-Limburg. Dit project richt zich op natuur- en landschapsinitiatieven door bewoners, instellingen en bedrijven die gelinkt zijn aan het versterken van de lokale economische structuur. In 2016 heeft de voorbereiding voor de start van de reeds ingediende projecten plaatsgevonden. Een van deze projecten betreft een koepelproject voor kleinschalige initiatieven, dat gezamenlijk ondersteund zal gaan worden door IKL en VKKL.

2.6 Ondersteuning dorpsplannen & vernieuwen DOP-methodiek

Een dorpsontwikkelingsvisie plus een uitvoeringsprogramma samenstellen door inwoners zelf, is nog steeds een belangrijke stap in het proces van gemeenschapsontwikkeling. Een kernpunt daarbij is de dorpsdialoog waarin inwoners de ruimte nemen om met elkaar stil te staan bij de vraag, waar het dorp nu staat en waar het naar toe wil en kan. Het gaat daarbij om het woonklimaat, werkklimaat, voorzieningen, klimaat voor verenigingen plus vrijwilligerswerk, de identiteit van het dorp en de samenwerking met gemeente en maatschappelijke instellingen. Door de jaren heen veranderen de thema's en werkwijzen van dorpsinitiatiefgroepen, maar kern om van dorpsgesprekken tot een samenhangend DOP te komen, blijft actueel. De VKKL adviseert dorpen bij het maken van een plan van aanpak. Indien ondersteuning nodig is bij de uitvoering wordt gebruik gemaakt van het plaatselijk welzijnswerk, de gemeente of vrijwillige procesondersteuners van de VKKL. In 2016 heeft de VKKL in samenwerking met Stichting Synthese een publicatie uitgebracht (Vele wegen leiden tot dorpsplannen in Limburg). In deze publicatie wordt aan de hand van een groot aantal interviews ingegaan op de diverse (nieuwe) manieren waarop dorpen in Limburg werken aan hun toekomstagenda. Voor dorpen en wijken die willen starten met een dorpsontwikkelingsplan of vergelijkbaar traject gericht op hun eigen toekomst, biedt deze publicatie wellicht handige tips en tricks.

2.7 Openbaar vervoer in kleine kernen / Pilot Wensbus

In steeds meer Limburgse dorpen zijn de gevolgen van de demografische veranderingen (vergrijzing en ontgroening) duidelijk merkbaar. Met een toename van het aantal (minder mobiele) ouderen

neemt ook de behoefte aan vervoer op maat toe. Bestaande vervoersdiensten zijn vaak aanbod gericht en daardoor niet toereikend. In veel dorpen wordt daarom al geëxperimenteerd met vormen van vraagafhankelijk vervoer, aangeboden door mededorpsbewoners. De VKKL ondersteunt deze initiatiefgroepen met kennis en kunde. Daarnaast participeert adviseur Ton Ory namens de VKKL samen met Veolia Transport in de werkgroep van het Wensbusproject van de Provincie. Deze werkgroep ondersteunt de huidige 11 Wensbuspilots, van het prille begin (de oprichting van een stichting) tot het uitdenken van een rittensysteem en het opleiden van vrijwilligers. Tenslotte participeerde Ton Ory namens de VKKL ook in de werkgroep die de provincie adviseerde over de nieuwe concessie die op 10 december 2016 van start is gegaan.

2.8 Netwerk Duurzame Dorpen

Het Netwerk Duurzame Dorpen is een landelijk opererend samenwerkingsverband van lokale, regionale en landelijke organisaties die zich inzetten voor projecten rondom duurzaamheid; zoals energiecoöperaties, voorlichting en educatie, snel internet en nieuwe manieren van zorg vraag en aanbod in het dorp. Iedere provincie kent een steunpunt, waarbij lokale initiatiefnemers terecht kunnen voor informatie, advies en kennisdeling. Vanaf 2015 vormt de VKKL het Limburgs steunpunt. Het steunpunt organiseert bijeenkomsten, stuurt nieuwsbrieven en kan initiatiefnemers ondersteunen met kennis en kunde. Zie ook www.duurzamedorpen.nl. Vanuit het Limburgs steunpunt zijn in 2016 Kronenberg en Smakt-Holthees ondersteund met een voucherregeling voor uitvoering van hun duurzaamheidsagenda.

2.9 Internationale samenwerking en kennisuitwisseling

In mei bezocht een Vlaamse delegatie van de Landelijke Gilden de dorpen Koningslust en Vijlen. De VKKL verleende ondersteuning in het excursieprogramma. Onze zuiderburen waren met name geïnteresseerd hoe het concept zelfsturing in beide dorpen zijn beslag krijgt, en hoe de dorpen met diverse partners als overheden en instellingen samenwerken binnen dit concept. Daarnaast is de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) samen met de Hochschule Rhein-Waal in Kleve gestart met een Interreg-programma, waarin dorpen aan beide zijden van de grens kennis en informatie met elkaar uitwisselen. VKKL verleent hierin ondersteuning.

3. Organisatie VKKL

In 2016 kwam het bestuur van de VKKL zesmaal bij elkaar voor een reguliere bestuursvergadering en eenmaal om het nieuwe meerjarenbeleidsplan voor 2017-2020 te bespreken. In werkgroepen werden zaken voorbereid zoals het meerjarenbeleidsplan, de actualisering van de DOP-methodiek, nieuwe financieringsconstructies, een nieuwe communicatiestrategie en het activiteitenplan 2017. Naast het bijwonen van bestuursvergaderingen zijn de bestuursleden geregeld op bijeenkomsten en activiteiten van bewonersorganisaties, gemeenten, provincie en andere (maatschappelijke) organisaties te vinden. De bestuursleden fungeren ook als presentator, moderator of panellid tijdens discussiebijeenkomsten en vertegenwoordigen de VKKL en haar gedachtengoed tijdens netwerkbijeenkomsten en ontmoetingen.

3.1 Bestuur en medewerkers

Het bestuur bestaat per 31-12-2016 uit de volgende personen: Ben van Essen (waarnemend voorzitter), Jan Jenneskens (secretaris), Johan Hoenink (penningmeester), Alice Frijns-Stassen, Henk Lemmen, Hay Engels, Monique Steijvers en Joep Kleinen. Er is één plek vacant.

Voor de uitvoering van haar activiteiten, de bemensing van het secretariaat, het uitvoeren van de (financiële)administratie en de ondersteuning van het bestuur, heeft de VKKL ook in 2016 een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met de Noord-Limburgse welzijnsstichting Synthese. De werkzaamheden werden (in deeltijd) uitgevoerd door Ralph Tangelder (coördinator), Esther Koenen, Teun van Gelder, Jacky Relouw en Pieter Pelser. Dit team is in het voorjaar tijdelijk versterkt door Mariëlle van Bussel.

De vrijwilligers van de VKKL hebben zich onder meer ingezet voor de redactie van de Kleine Kernen Krant Limburg, de organisatie van het PlattelandsParlement en de Inspiratiebijeenkomsten, advieswerk m.b.t. openbaar vervoer, de totstandkoming van het Accommodatie Plan voor Dorpen en Wijken, fotografie en hand- en spandiensten tijdens bijeenkomsten, en vrijwillige procesbegeleiding in dorpsontwikkelingstrajecten zoals in Middelaar en Boukoul.

3.2 Meerjarenbeleidsplan 2017-2020

In het voorjaar van 2016 is gestart met het voorbereiden en opstellen van het meerjarenbeleidsplan 2017-2020. Hiervoor heeft de VKKL een werkgroep van bestuur- en teamleden samengesteld, aangevuld met een stagiair vanuit de Wageningen Universiteit. Hierbij is veel gebruik gemaakt van onderzoek naar burgerinitiatieven in Limburg, uitgevoerd door de Wetenschapswinkel van de Wageningen Universiteit in opdracht van de VKKL. Gedurende het traject zijn daarbij ook de leden betrokken, onder meer in 2 werksessies in Egchel en Schin op Geul. Op basis van zowel onderzoek, input van de achterban alsook nieuwe trends en actuele ontwikkelingen, is het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 eind september gereedgekomen. Dit plan zal de komende jaren de leidraad vormen in het beleid van de VKKL. Een aantal speerpunten: nieuwe vormen van samenwerking tussen burgerinitiatieven, bewonersorganisaties, overheden, ondernemers en instellingen; aandacht voor de inclusieve gemeenschap (iedereen doet mee); initiatieven op het gebied van landschap, natuur en erfgoed; het uitdiepen van het vraagstuk van maatschappelijk vastgoed; het faciliteren van vervoersinitiatieven en het uitbouwen van het Knooppunt Zorgen voor Elkaar Limburg.

3.3 Communicatiekanalen

Het gebruik van digitale- en sociale media neemt steeds verder toe. De VKKL merkt dat met het hebben van een actuele website en het regelmatig gebruik van Twitter en Facebook, het bereik van de vereniging toeneemt. Bijeenkomsten rondom bewonersinitiatieven en zelfsturing worden actief gecommuniceerd en mogen daardoor vaak ook mensen verwelkomen, die via de traditionele kanalen minder snel bereikt zouden worden. Ook is in 2016 gestart met een vernieuwde digitale nieuwsbrief.

Deze wordt 4x per jaar onder een kleine duizend abonnees verspreid. De VKKL heeft ervaren dat het gebruik van een divers scala aan communicatiemiddelen het beste resultaat oplevert. Soms is dat een oproep via Twitter en soms is dat een goed persoonlijk gesprek.

De VKKL is ook lid van het digitale platform Maatschappelijk Netwerk Limburg via Stichting SMOL. Activiteiten en nieuwsberichten worden ook via dit platform verspreid.

3.4 Werkgroepen en samenwerkingsverbanden

VKKL neemt deel in een aantal samenwerkingsprojecten, werkgroepen of commissies, waaronder:

- Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen: VKKL is sinds haar oprichting lid van de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK), waarin tien provinciale verenigingen voor kleine kernen deelnemen. Namens de VKKL zit Ben van Essen in het Algemeen Bestuur van de LVKK.
- De coördinatoren van de verschillende provinciale verenigingen voor kleine kernen ontmoeten elkaar 4 x per jaar voor het uitwisselen van kennis. Daarnaast worden projecten gezamenlijk opgepakt, o.a. op het gebied van zorg en vervoer. Een ander tweejaarlijks project is de organisatie van het landelijke Plattelandsparlement.
- De VKKL maakte in 2016 deel uit van de Externe Ambtelijke Werkgroep Aanbesteding OV 2016. Deze werkgroep bestond uit maatschappelijke organisaties en heeft samen met de provincie de nieuwe ov-aanbesteding voorbereid. De VKKL wordt hierin vertegenwoordigd door Ton Ory.
- De VKKL neemt in de persoon van Ton Ory als adviseur vervoer deel in het ondersteuningsteam voor zogenaamde Wensbusinitiatieven.
- De VKKL werkt samen met het platform Zorgen doe je Samen uit Noord-Brabant voor de ontwikkeling van faciliteiten voor zorg- en welzijnscollectieven in Limburgse en Brabantse dorpen. Het platform, bestaande uit initiatiefnemers van de eerste zorgcoöperaties, wordt ondersteund door het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) en de Vereniging Kleine Kernen Noord-Brabant. De Koepel zorg coöperaties Zuid-Nederland is opgericht, met ondersteuning van CZ, en VKKL maakt daar onderdeel van uit.
- De VKKL is kartrekker van het Limburgse Platform voor de zorgcollectieven. Het Platform Limburgse Zorgcollectieven wordt naast de VKKL-vertegenwoordiging gevormd door zes afgevaardigden van de zorgcollectieven, een gemeentelijke en één provinciale medewerker en een adviseur versterking Wmo en Huis voor de Zorg.
- De VKKL heeft in 2015 gewerkt aan de oprichting van het Knooppunt Zorgen voor Elkaar Limburg. Vanaf 1 januari 2016 is dit in bedrijf. Het Knooppunt zet zich in voor advisering aan, ondersteuning van en belangenbehartiging voor de diverse Limburgse zorginitiatieven.
- Rondom de problematiek met betrekking tot maatschappelijk vastgoed in dorpen en wijken heeft Spirato, in nauwe samenwerking met de VKKL, de methodiek van het Dorpsaccommodatieplan ontwikkeld, evenals de WMO-scan en een benchmark.
- VKKL is Provinciaal Steunpunt van het landelijk Netwerk Duurzame Dorpen.
- VKKL heeft vanaf het voorjaar van 2016 een strategisch partnerschap met Stichting IKL. Binnen dit partnerschap wordt de ondersteuning van bewonersinitiatieven op het gebied van groene ruimte, natuur en landschap gezamenlijk opgepakt.
- VKKL werkt samen met Vereniging Innovatief Platteland (VIP). Vanuit het bestuur is Hay Engels afgevaardigde.
- De VKKL heeft de intentieverklaring 'snel internet in het buitengebied' samen met partijen als Provincie, gemeenten, LLTB, LWV en MKB mede ondertekend en zet zich hier samen met deze partijen voor in.
- De VKKL ondersteunt de Provincie en de Plattelandscoöperatie Peel en Maas Regio bij het uitdragen van de Limburgse bijenaanpak, 'Bijeen voor bijen' genaamd.
- Namens de VKKL neemt Alice Frijs deel in de Lokale Actiegroep (LAG) van het LEADER-project in Zuid-Limburg;

- Namens de VKKL neemt Hay Engels deel in Trendsportal Noord-Limburg, in de werkgroep betreffende het thema Gemeenschappelijk Reizen (en E-Car Sharing).

3.5 Spreiding Leden VKKL

Van oudsher zijn dorpsorganisaties vooral in Noord- en Midden-Limburg actief. Echter, mede door het succes van de 'Inspiratie uit de Regio' formule neemt de bekendheid van de VKKL, en daarmee haar netwerk, ook in Zuid-Limburg verder toe. In enkele gemeenten is het dorpsontwikkelingsproces op gang gekomen en wordt er actief gewerkt aan de totstandkoming van kernoverleggen en de ontwikkeling van dorpsvisies. In 2016 heeft de VKKL 3 nieuwe leden uit Zuid-Limburg mogen verwelkomen.

3.6 Spirato

De vereniging voor gemeenschapsaccommodaties in Limburg, Spirato, is in 2012 opgericht. De VKKL en Spirato kennen een personele unie qua team en 2 bestuursleden die in beide besturen zitting nemen. Met Spirato wordt sinds haar oprichting ook veel inhoudelijk samengewerkt: op bijeenkomsten en conferenties presenteren ze zich gezamenlijk, en ook ondersteuningsvragen gericht op maatschappelijk vastgoed en dorpsaccommodaties steken ze gezamenlijk in. De ontwikkeling van het Dorps Accommodatie Plan was een gezamenlijk project en ook de verdere ondersteuning in de dorpen die met deze methodiek aan de slag gaan, wordt gezamenlijk opgepakt. Het steunpunt begeeft zich ook nadrukkelijk in stedelijk gebied, met ondersteuningsvragen in Roermond, Maastricht, Weert en Venlo. De VKKL maakt gebruik van de ervaringen die Spirato in stedelijk gebied opdoet, om haar dienstverlening aan bewonersinitiatieven die opereren in een stedelijke context, te optimaliseren.

Bestuursleden van VKKL zijn ook lid van het bestuur van Spirato. Voor 2017 is wederom financiering gevonden zodat de continuïteit van het steunpunt is gerealiseerd. Echter de financiering voor de lange termijn is een continue uitdaging waaraan gewerkt dient te worden.

3.7 Toekomst VKKL en Spirato

In het najaar van 2016 is een werkgroep vanuit de besturen van VKKL en Spirato opgestart, om te onderzoeken hoe beide verenigingen ook in de toekomst van toegevoegde waarde kunnen zijn voor bewonersorganisaties en gemeenschapsaccommodaties, conform een duurzame financiële inrichting en passende dienstverlening. In de loop van 2017 levert dit een strategie en bijbehorend plan van aanpak op, waarmee een mogelijke fusie tussen beide verenigingen in gang gezet kan worden.

3.8 Voortgang aanbevelingen adviescommissie maatschappelijke organisaties

In 2015 heeft een onafhankelijke adviescommissie in opdracht van de provincie alle maatschappelijke organisaties geïnterviewd en geëvalueerd. In de evaluatie en het daaropvolgende advies werd vooral stilgestaan bij de aansluiting op provinciaal beleid, het inspelen op actuele ontwikkelingen en de onderlinge samenwerking. Daarnaast kwamen de bedrijfsmatige en governance aspecten aan bod. De VKKL kreeg, als één van de provinciale maatschappelijke organisaties, een aantal aanbevelingen:

- minder afhankelijk worden van provinciale subsidies;

- (nog) meer de samenwerking opzoeken met andere provinciale maatschappelijke organisaties.

Ten aanzien van de eerste aanbeveling valt in het financieel verslag te lezen dat de omzet die gegeneerd werd uit aanvullende dienstverleningstrajecten, gestegen is t.o.v. 2015. Belangrijke inkomstenbronnen hierin zijn gemeenten en de Rijksoverheid via onze landelijke vereniging. Ten aanzien van de tweede aanbeveling dient vermeld te worden dat de VKKL een actief samenwerkingsverband is aangegaan met Stichting IKL. Stichting IKL is weliswaar géén maatschappelijke organisatie, maar is wel provinciaal actief op terreinen die nauw aansluiten bij de thema's van de VKKL. Daarnaast werkt de VKKL binnen het Knooppunt Zorgen voor Elkaar actief samen met het Huis voor de Zorg, om dezelfde redenen.

4. Financieel jaarverslag 2016

STAAT VAN BATEN EN LASTEN	Exploitatie- rekening 2016	Begroting 2016
	€	€
Baten		
Provinciale subsidie	172.550	170.000
Projectbijdragen provincie	56.725	96.113
Contributie leden vorig boekjaar	120	-
Contributie leden	7.040	8.000
Diverse (project-)bijdragen	1.725	4.450
Aanvullende opdrachten o.b.v. offerte trajecten	15.435	10.000
Bijdrage project Minder scholen / meer kwaliteit	-	30.000
Rente spaarrekening	196	-
Totaal baten	253.791	318.563
Lasten		
<i>Basisactiviteiten</i>		
Kennis delen	-	-
Organisatie VKKL	76.106	75.963
	76.106	75.963
<i>Projectactiviteiten</i>		
Inspiratie in de regio Midden en Zuid	15.497	16.250
Organisatie Plattelandsparlement	7.731	8.625
Organisatie workshops en themabijeenkomsten	7.625	8.625
Website actualiseren	3.050	6.050
Kleine Kernen Krant 4x uitgave	13.491	11.100
Digitale nieuwsbrief	1.525	2.525

DOP	10.536	9.775
Begeleiding en inzet vrijwillige procesbegeleiders	5.338	5.838
5 dorpen ondersteunen bij diverse vragen leefbaarheid	18.738	12.938
Project Minder scholen / meer kwaliteit	-	27.188
Projectontwikkeling leefbaarheidsimpuls	3.813	3.813
Leefbaarheidsimpuls Limburg	-	43.125
Ondersteunen deskundigheidsbevordering opbouwwerkers Limburg	1.144	1.644
Organisatie dorpen netwerk Limburg of alternatief	1.906	2.156
Knooppunt Zorgcollectieven cfm projectplan	47.456	52.225
Ondersteuning zorgcollectieven	8.120	4.500
Ontmoetingen vervoersinitiatieven / ondersteunen gemeenschap	8.290	2.525
Wilde Plannen	3.860	4.062
Website WP beheren en actualiseren	2.323	3.288
Participatie Leader Zuid-Limburg	2.288	3.288
Meerjarenbeleidsplan 2017-2020	8.173	9.625
Ervaringen met crowdsourcing en/of crowdfunding	763	763
Netwerk duurzame dorpen, uitrol website Limburgs contactpunt	5.970	3.550
Verdiepingsslag overheidsparticipatie	-	8.125
Onderzoek Wetenschapswinkel WUR	-	-
Zorgen doe je samen	-	-
LVKK in de kern	-	-
LimburgLab	-	-
Vervoer	-	-
Ondersteuning dorpen	-	-
Bijeenkomsten en ontmoetingen	-	-
Overige projecten	-	-
	<hr/>	<hr/>
	177.634	251.603
	<hr/>	<hr/>
Totaal lasten	253.740	327.566
	<hr/>	<hr/>
Exploitatieresultaat	51	-9.003
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

BALANS PER 31 DECEMBER 2016
(na resultaatbestemming)

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
<u>ACTIVA</u>		
<u>VLOTTENDE ACTIVA</u>		
<u>Vorderingen</u>		
Overige vorderingen en overlopende activa	6.156	2.590
<u>Liquide middelen</u>	67.401	117.547
	<u>73.557</u>	<u>120.138</u>
<u>PASSIVA</u>		
<u>EIGEN VERMOGEN</u>		
Overige reserve	4.763	4.712
<u>KORTLOPENDE SCHULDEN</u>		
Vooruitontvangen bedrag Knooppunt zorg	59.320	108.495
Overige schulden en overlopende passiva	<u>9.474</u>	<u>6.930</u>
	68.794	115.425
	<u>73.557</u>	<u>120.138</u>

TOELICHTING OP DE BALANS	<u>31-12- 2016</u>	<u>31-12- 2015</u>
	€	€
<u>Overige vorderingen en overlopende activa</u>		
Contributies	310	310
Rente spaarrekening	196	280
Bijdrage Provincie Limburg inzake Limburg Lab	-	2.000
Overige vorderingen	<u>5.650</u>	<u>-</u>
	<u>6.156</u>	<u>2.590</u>
<u>Liquide middelen</u>		
Rabobank, rekening-courant	401	47
Rabobank, bedrijfspaarrekening	<u>67.000</u>	<u>117.500</u>
	<u>67.401</u>	<u>117.547</u>
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
<u>Overige reserve</u>		
Stand per 1 januari	4.712	21.060
Resultaatbestemming	<u>51</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>4.763</u>	<u>16.348</u>
	<u>4.763</u>	<u>4.712</u>
<u>Vooruitontvangen bedrag Knooppunt Zorg</u>		
Stand per 1 januari	108.495	-
Ontvangen bijdrage	-	108.495
Bestede kosten	<u>49.175</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>59.320</u>	<u>108.495</u>
	<u>31-12- 2016</u>	<u>31-12- 2015</u>
	€	€
<u>Overige schulden en overlopende passiva</u>		
Organisatie VKKL	2.978	6.531

Ontmoetingen vervoersinitiatieven / ondersteunen gemeenschap	2.317	-
Kosten diverse projecten	4.179	-
Bijeenkomsten en ontmoetingen	-	271
DOP	-	18
LimburgLab	<u>-</u>	<u>110</u>
Stand per 31 december	<u>9.474</u>	<u>6.930</u>

**NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN
VERPLICHTINGEN**

Provincie Limburg heeft per 19 november 2015 een projectsubsidie verleend betreffende het project Knooppunt Zorg van maximaal € 120.550 voor 2016 t/m 2018. Van dit bedrag heeft de vereniging reeds een voorschot van € 108.495 ontvangen. De definitieve vaststelling van de subsidie vindt plaats op aanvraag na afloop van het project.

Vereniging
Kleine Kernen
Limburg

Bemmelstraat 2
5961 HN Horst
Telefoon 077-3978503
E-mail vkkl@synthese.nl
IBAN NL48RABO 0173606202
KvK Venlo 12051678